Univerza v Ljubljani
FILOZOFSKA FAKULTETA

“ČE ŽIVIMO NJOSTI, TVE SE BOMO IZ NJO.”

JUAN GOYTISOLO, PESNIK

LE V SEDA-
EGAMO, DA
GUBILI Z

FILOZOFSKA FAKULTETA
IZ PRETEKLOSTI V PRIHODNOST

3. decembra 1919 se je ob 9. uri zjutraj v nekdanjem kranjskem deželnem dvorcu (današnja zgradba Univerze na Kongresnem trgu) pričelo prvo predavanje, ki je pomenilo rojstvo Filozofske fakultete in Univerze v Ljubljani. Takrat komaj 29-letni Fran Ramovš je predaval o historični gramatiki slovenskega jezika.

Prešernov rojstni dan, 3. december, zato vsako leto praznujemo kot dan Univerze, pomeni pa tako rojstni dan Univerze v Ljubljani kot njene Filozofske fakultete. Ustanovitev obeh je bila za naš narod prelomna; predstavlja namreč enega najpomembnejših temeljnih kamnov na poti Slovencev k modernemu, političnemu in suverenemu narodu, hkrati pa velik korak naprej v razvoju slovenske znanosti.

Filozofska fakulteta je imela najprej 245 študentov; število 300 je bilo prvič preseženo leta 1927. Malo ljudi ve, da je imela naša fakulteta ob ustanovitvi tudi prirodoslovnomatematični del, ki se je od humanistično-družboslovnega dela prvič ločil leta 1949 in dokončno leta 1957.

Leta 1919 je imela fakulteta 17 glavnih predmetov, od tega je bilo sedem prirodoslovno-matematičnih strok in deset družboslovnih in humanističnih strok, ki so na fakulteti že od samega začetka: filozofija, pedagogika, zgodovina, geografija, umetnostna zgodovina, slavistika, romanistika, germanistika, klasična filologija in primerjalno jezikoslovje. Med obema svetovnima vojnama sta se tem strokam pridružili primerjalna književnost in etnologija. Po osvoboditvi so bili osnovani še drugi oddelki: arheologija (1948), psihologija (1950), sociologija (1960 — kot glavni A predmet se je kasneje preselila na Fakulteto za sociologijo, politične vede in novinarstvo; leta 1983 je dobila drugi, tudi le B program — sociologijo kulture), muzikologija (1962) in bibliotekarstvo (1987).

V devetdesetih letih prejšnjega stoletja je dobila fakulteta naslednje nove ali razdeljene oddelke: Oddelek za prevajalstvo in tolmačenje, Oddelek za azijske in afriške študije, Oddelek za germanistiko se je razcepil na dve samostojni enoti (Oddelek za germanistiko z nederlandistiko in

skandinavistiko ter Oddelek za anglistiko in amerikanistiko), Oddelek za primerjalno jezikoslovje pa se je razširil še na splošno jezikoslovje. Oddelek za slavistiko se je leta 2002 razdelil na Oddelek za slovenistiko in Oddelek za slavistiko.

Ves čas se je dogajala diferenciacija strok znotraj osnovnih smeri, tako da je zlasti na jezikoslovnih oddelkih danes mogoče študirati različne jezike s književnostmi kot samostojne predmete.

Vprašanje enopredmetnega oziroma dvopredmetnega študija je bilo aktualno že od začetka. Prevladovala je večpredmetnost, s spremembami študija so se uveljavile tudi poljubne povezave med predmeti.

Danes je na Filozofski fakulteti mogoče študirati na 126 različnih humanističnih in družboslovnih študijskih programih. Večina programov je dvopredmetnih, izmed katerih mora študent prosto izbrati dva. Če pa vpiše enega od številnih enopredmetnih programov, pa ta program študira samostojno.

Na prvi, dodiplomski stopnji lahko študentje študirajo na 46 študijskih programih, na drugi, magistrski stopnji pa kar na 75 študijskih programih. Od teh je 6 skupnih, 1 interdisciplinarni, kar 27 pa je pedagoških študijskih programov, torej programov, ki usposabljajo za učiteljski poklic.

Doktorat znanosti je mogoče doseči na interdisciplinarnem študijskem programu Humanistika in družboslovje, ki ga Filozofska fakulteta izvaja skupaj z Akademijo za glasbo, Teološko fakulteto, Fakulteto za socialno delo ter Akademijo za gledališče, radio, film in televizijo Univerze v Ljubljani in ki pokriva različna znanstvena področja, ki segajo od filozofije, sociologije, andragogike, pedagogike, psihologije, zgodovine, umetnostne zgodovine, muzeologije, arhivistike, muzeologije, konzervatorstva, arheologije, etnologije, geografije do jezikoslovja ter literarnih in filoloških ved. Priprava doktorske disertacije je zahtevna in od avtorja pričakuje, da je široko razgledan in ni le ozko osredotočen na omejeno raziskovalno področje. V zadnjih letih se povečuje tudi število interdisciplinarnih disertacij. Vpis na doktorski študij se je v zadnjih letih povečal in se počasi stabilizira v pričakovanih okvirih, kar omogoča kakovostno izvajanje programa in mentorskega dela.

Filozofska fakulteta je na področjih humanistike in družboslovja s 613 zaposlenimi sodelavkami in sodelavci najpomembnejša visokošolsko-raziskovalna institucija pri nas. Leta 1919 je bila ustanovljena predvsem z namenom, da združi temeljne slovenske humanistične in družboslovne vede nacionalnega pomena in to poslanstvo še vedno opravlja, saj je za večino strok, ki se na njej razvijajo, najvišja znanstvena in pedagoška ustanova v Sloveniji. Prav tako je za večino teh strok Filozofska fakulteta matična.

Njenih dobrih 5000 študentov jo dela večno mlado, čeprav je modra starka, ki ima za sabo že skoraj 100 let delovanja. Je fakulteta z mednarodno veljavo in uglednim profesorskim in raziskovalnim kadrom, bogatim in raznolikim naborom študijskih programov, uspešnimi študenti, bogato mednarodno izmenjavo študentov in profesorjev, številnimi medfakultetnimi povezavami, lastno založbo, drugo največjo knjižnico v Sloveniji. Fakulteta živi v tesni simbiozi s središčem glavnega mesta, kjer so tudi številne knjižnice, arhivi, galerije, muzeji in gledališča, skratka vse institucije, ki predstavljajo neke vrste naravni laboratoriji za delo študentov pri večini študijskih programov naše fakultete.

HUMANISTIKA IN DRUŽBOSLOVJE, TO STA LEPI PAR

Humanistične in družboslovne discipline proučujejo različne vidike človekovega obstoja in socialnega življenja skupin in posameznikov, zato humanistično in družboslovno spoznanje celostno osvetljuje človeka in družbo. Posamezniki, skupine in skupnosti so nestalni in nepredvidljivi, tako da morata biti humanistika in družboslovje nenehno na preži in s svojim kritičnim ter analitičnim očesom bdeti nad tem, čemur rečemo vsakdanje življenje.

Vse številnejše in vse kompleksnejše interakcije med posamezniki, družbenimi skupinami in skupnostmi na lokalnem, nacionalnem in mednarodnem nivoju zahtevajo nove premisleke, uvide in znanja.

To s svojim delovanjem ustvarjajo raziskovalci na področju humanističnih in družboslovnih ved. Novo znanje posredujejo študentom, kolegom, profesorjem in širši javnosti, s čimer spreminjajo ljudi oziroma njihove poglede na

svet – njihovo delo tako črpa iz vsakdanjega življenja, ga kritično osmišlja, mu nastavlja ogledalo in ga preoblikuje. Ker raziskovalci v družboslovnih in humanističnih vedah izhajajo iz različnih nacionalnih, jezikovnih, miselnih in kulturnih tradicij, svoje izsledke in novo ustvarjeno znanje pa uvrščajo v mednarodni kontekst, s tem pomembno prispevajo k medkulturnemu dialogu.

“. . . MELODIJE, KI O
DAJEJO HKRATI RAD
ŠAJO ŠKODE. ZATO M
IZVAJAJO MOUSIKE (
BO) V GLEDALIŠČU, I
JAJO TAKE HARMON

ARISTOTEL (384-322 PR. N. ŠT.)

ČIŠČUJEJO DUŠE,
DOST IN NE PRINA-
MORAMO TISTE, KI
PESNIŠTVO IN GLAS-
PRIPRAVITI, DA IZVA-
IJE IN RITME.”

NA FILOZOFSKA NI SAMO ZA FILOZOFE

ODDELEK ZA ANGLISTIKO IN AMERIKANISTIKO

Študij angleškega jezika in književnosti usposablja diplomante za poklicno delo na različnih področjih aktivne rabe, raziskovanja in poučevanja angleškega jezika ter književnosti v angleškem jeziku. Slušatelji lahko študirajo anglistiko kot pedagoški ali nepedagoški in kot enopredmetni ali dvopredmetni študijski program.

ODDELEK ZA ARHEOLOGIJO

Študij arheologije je zasnovan celovito in interdisciplinarno ter omogoča kakovostno, mednarodno primerljivo izobrazbo iz vseh sodobnih arheoloških znanj in veščin. Posebna pozornost je namenjena praktičnemu usposabljanju v arheoloških terenskih in laboratorijskih metodah. Teoretski, metodološki in strokovni predmeti s področja arheologije in z njo povezanih humanističnih, naravoslovnih in tehniških ved študentom in študentkam nudijo vse ključno znanje in veščine za kvalitetno strokovno in raziskovalno delo na arheološkem področju, na področju vrednotenja in varovanja arheološke dediščine, prostorskega načrtovanja ter za strokovno delo v kulturnih in turistično-promocijskih dejavnostih.

ODDELEK ZA AZIJSKE ŠTUDIJE

Osrednji motiv poučevanja in proučevanja na tem oddelku ni zgolj spoznavanje azijskih in afriških kultur, tradicij, jezikov in pisav, temveč prek spoznavanja le-teh predvsem relativizacija lastnih sistemov vrednot in mišljenjskih vzorcev, vezanih na specifično kulturno okolje. Površinsko dojemanje »drugačnosti« se vse prevečkrat lahko odrazi v nezaupanju ali celo v odkritem sovraštvu, le poglobljen in teoretsko podkrepljen uvid v tuje kulture in tradicije pa omogoča širše razumevanje in sprejemanje družbenih vzorcev delovanja, ki so drugačni od naših. Samo s temeljitim poznavanjem drugih lahko spoznamo tudi sami sebe, saj nam šele izstop iz lastnih struktur dojemanja omogoča zares razumeti lastno pozicijo v heterogenem vesolju človeških kultur in tradicij.

ODDELEK ZA BIBLIOTEKARSTVO, INFORMACIJSKO ZNANOST IN KNJIGARSTVO

Oddelek za bibliotekarstvo, informacijsko znanost in knjigarstvo usposablja za delo v vseh tipih organizacij, ki se ukvarjajo s produkcijo, zbiranjem, urejanjem, hrambo in posredovanjem zapisanega znanja v vseh oblikah. Študij je namenjen tudi tistim, ki jih zanima raziskovanje knjige kot medija ter raziskovalni vidiki organizacije znanja. Diplomanti se lahko zaposlijo v knjižnicah, informacijskih centrih, založbah, pa tudi drugih okoljih, kjer je potrebno znanje s področja organizacije informacij.

ODDELEK ZA ETNOLOGIJO IN KULTURNO ANTROPOLOGIJO

Študij etnologije in kulturne antropologije s praktičnimi in teoretskimi pristopi ponuja temeljno seznanitev z različnostjo človeškega življenja. Oddelek že od leta 1940 namenja pozornost tako domačemu kulturnemu okolju kot svetovnim primerjavam in se uvršča ob bok sorodnim oddelkom v Evropi. Študij etnologije in kulturne antropologije obsega veliko branja in pridobivanje teoretskih in strokovnih znanj, obenem pa ponuja tudi dinamične, uporabne in praktične terenske izkušnje doma in na tujem.

ODDELEK ZA FILOZOFIJO

Filozofija spada med temeljne in ustanovitvene stroke Filozofske fakultete, danes pa ima v intelektualnem globusu predvsem vlogo orientacije v svetu. Študij filozofije se izvaja kompleksno in celostno; poteka na treh stopnjah, pomeni pa tudi srečanje z modrostjo, kar je neka vednost o človeku in svetu, ki se oblikuje v umetnostih, znanostih in tudi v religijah (mitologijah) in ni vezana izključno na univerzo.

Program Filozofija kulture na novo opredeljuje filozofijo v razmerju do humanističnih in družbenih ved, pa tudi do znanosti, kulture in družbe sploh. Pedagoški program izobražuje učitelje filozofije v gimnazijah in v vseh drugih šolah prve in druge stopnje, kjer nastopajo filozofske vsebine.

ODDELEK ZA GEOGRAFIJO

Geografija je veda, ki proučuje, ugotavlja in razlaga zakone o vzročni in funkcijski povezanosti pojavov na Zemljinem površju (v prostoru) in njihovi prostorski soodvisnosti. S svojim kompleksnim pojmovanjem pokrajinske stvarnosti je pomemben razlagalec različnih procesov, ki potekajo v sodobnem svetu. Zato ima geografija poseben družbeni pomen v znanosti, praksi in vzgoji. Oddelek za geografijo ima tako s svojim pedagoškim in razvejanim znanstvenoraziskovalnim delom pomembno vlogo pri izobraževanju in vzgoji mladih geografov in geografinj, pri razvijanju novega znanja kot tudi pri njegovem prenosu v prakso.

ODDELEK ZA GERMANISTIKO S SKANDINAVISTIKO IN NEDERLANDISTIKO

Programa germanistike in nemcistike omogočata intenzivno spoznavanje nemškega jezika ter kultur in književnosti nemško govorečih skupnosti. Pester nabor predmetov omogoča usvajanje širokega spektra medkulturnih sporazumevalnih zmožnosti v nemščini. Za pridobitev širših jezikovnih in kulturnih kompetenc nudi program germanistike poleg nemščine še usposabljanje v drugem germanskem jeziku, v nizozemščini ali švedščini. Oba programa dajeta temeljno humanistično izobrazbo in usposabljata za delovanje na najrazličnejših področjih, ki so v stiku z nemškim prostorom.

ENA

ODDELEK ZA KLASIČNO FILOLOGIJO

Oddelek za klasično filologijo sodi med ustanovne oddelke Filozofske fakultete. Njegovo temeljno področje sta latinski in grški jezik, književnost in kultura v vseh obdobjih od zgodnje antike do sodobnosti. Tesno je vpet v slovensko kulturno življenje, ima bogato mednarodno dejavnost, živahno študentsko skupnost in tesne povezave s sorodnimi področji, ki se dotikajo antike, srednjega veka, renesanse, recepcije antične kulture in sodobne Grčije. Že vrsto let izvaja tudi tečaje nove grščine za zunanje udeležence.

ODDELEK ZA MUZIKOLOGIJO

Namen študija je bodočim diplomiranim muzikologom posredovati dovolj širok vpogled v temeljna vprašanja vede o glasbi. Ta segajo od raziskovanja glasbe kot zgodovinskega pojava, vpetega v sočasni politični in kulturni položaj, do vprašanj sistematične muzikologije, ki glasbene pojave opazuje s sociološkega, estetskega, psihološkega in drugih vidikov ter poskuša s tem odkrivati univerzalne zakonitosti glasbe kot dejavnosti in umetnosti. Osrednja naloga programa je diplomante naučiti samostojno in kritično presojati glasbena vprašanja ter obvladovati tehnike sporočanja in argumentiranja.

ODDELEK ZA PREVAJALSTVO

S študijem prevajalstva študentom omogočamo, da dosežejo ustrezno raven osveščenosti, znanja in spretnosti, ki so potrebni za uspešno prevajalsko delo. Na dodiplomskem študiju študenti pridobijo tudi nekaj osnov tolmačenja, sicer pa je tolmačenje zasnovano kot drugostopenjski magistrski študijski program. Prvostopenjski študij medjezikovnega posredovanja je zanimiv in aktualen preplet jezikovnih, kulturoloških, književnih in prevodoslovnih vsebin. Študentje z njimi pridobijo večplastno znanje v slovenščini, angleščini in izbranem tretjem jeziku (nemščini, francoščini ali italijanščini), usvojijo pa tudi osnovne prevajalske veščine. Diplomanti najdejo zaposlitev na različnih področjih - v mednarodnih podjetjih in organizacijah, na različnih predstavništvih, v turizmu in povsod tam, kjer je zaželeno medkulturno znanje.

ODDELEK ZA PRIMERJALNO KNJIŽEVNOST IN LITERARNO TEORIJO

Študijski program posreduje študentom in študentkam znanja z najširšega področja literarne vede ter jih vpeljuje v osnove komparativistike, literarne zgodovine in literarne teorije. Posebno pozornost namenja razmerju literature skupaj z drugimi umetnostmi, pa tudi problematiki slovenske literature v mednarodnem kontekstu. Študij usposablja za delo z literarnimi besedili, za katero sta potrebni literarna razgledanost in široko kulturno obzorje. Konkretno jih na osnovni ravni usposablja za literarno ali kulturno delo v medijih, uredniško delo (založbe, časopisi, radio, televizija), dramaturško delo (gledališče, radio), literarno kritiko in publicistiko, v širšem smislu pa tudi za delo, ki ni v neposredni zvezi z literarnim besedilom, kot je organiziranje domačih in mednarodnih kulturnih dogodkov, predstavljanje različnih ustanov v javnosti (PR) ali pisanje reklamnih sporočil.

ODDELEK ZA PRIMERJALNO IN SPLOŠNO JEZIKOSLOVJE

Diplomanti študija usvojijo splošne kompetence humanistično izobraženega intelektualca in posebne kompetence, ki veljajo za temeljna znanja in zmožnosti na področju primerjalnega in splošnega jezikoslovja. Zadnje mu omogočajo, da razume, interpretira in kritično ovrednoti literaturo s področja jezikoslovja, tako primerjalnega, kot tudi splošnega in jezikoslovij posameznih jezikov ali jezikovnih družin. Usposobljen je za opravljanje specifičnih nalog v slovaropisju, v ustanovah, ki se ukvarjajo z raziskavami jezika in starejše zgodovine, v založništvu in v kulturnih ustanovah. Razpolaga s poglobljenim znanjem osnov jezikov indoevropske jezikovne družine, zaradi česar lahko vsak jezik te družine usvoji v zelo kratkem času. Zaradi tega je primeren za dela, povezana z delovanjem Evropske unije, ki zahtevajo znanje več jezikov, tudi takih, ki jih v Sloveniji ni mogoče študirati.

ODDELEK ZA PEDAGOGIKO IN ANDRAGOGIKO

Kot znanstvena disciplina se pedagogika ukvarja zlasti s proučevanjem vzgoje v najširšem pomenu, pri čemer posebno pozornost namenja vzgojni dimenziji pouka in institucionalnega izobraževanja ter vprašanjem šolske pedagogike in šolskega svetovalnega dela. Andragogika se osredotoča na proučevanje izobraževanja in učenja odraslih. Obe vedi namenjata poseben poudarek formiranju osebno odgovornega, kritičnega in razmišljujočega posameznika, ki se dejavno zoperstavlja družbeni izključenosti, ki je zavezan medkulturnemu in medgeneracijskemu sodelovanju in je zmožen kritičnega vrednotenja družbenih razmer v procesih družbenih sprememb. Pedagogika in andragogika tako vzpostavljata demokratični dialog, spodbujata sodelovanje in zagotavljata možnosti za sožitje med različnimi skupinami in generacijami.

ODDELEK ZA PSIHOLOGIJO

Cilj prvostopenjskega študija psihologije je opremiti študenta z osnovnim znanjem in veščinami s področja temeljnih in aplikativnih disciplin psihološke znanosti. Študent spozna glavne teorije in metode v psihologiji, pridobi osnovne psihološke spretnosti in spozna osnove raziskovanja v psihologiji. Ta znanja so osnova za strokovno delo in za nadaljnje izobraževanje in izpopolnjevanje v različnih oblikah podiplomskega študija (na drugi stopnji študija psihologije) in strokovnega izpopolnjevanja.

ODDELEK ZA ROMANSKE JEZIKE IN KNJIŽEVNOSTI

Romanistika na Univerzi v Ljubljani nadaljuje devetdesetletno tradicijo spoznavanja romanskih jezikov (francoskega, italijanskega, španskega, romunskega in portugalskega) in književnosti ter bogatih kulturnih izkušenj romanskega sveta v najširšem kontekstu. Študijsko in raziskovalno je usmerjena v sodobne družbene potrebe posredovanja teoretičnih in aplikativnih znanj, tudi v povezavi z drugimi humanističnimi in družboslovnimi področji.

ODDELEK ZA SLAVISTIKO

Ob spoznavanju posameznih slovanskih jezikov, literatur in kultur se na oddelku ukvarjamo tudi s proučevanjem odnosov med njimi, raziskujemo vlogo in pomen slovanskih kultur v evropskem in širšem okviru. Na stičišču evropskih kultur vzpodbujamo ustvarjalno komunikacijo, ki temelji na poznavanju in spoštovanju zgodovinskih, družbenih in kulturnih raznolikosti ter avtentičnih identitet slovanskega sveta.

ODDELEK ZA SLOVENISTIKO

Diplomanti pridobijo temeljno znanje in zmožnosti s področja slovenističnega jezikoslovja ter literarne vede. Usposobijo se za nadaljnje raziskovanje, poučevanje, publicistično, uredniško delo in druge dejavnosti znotraj družboslovja in humanistike.

Tako kot v 90-letni tradiciji tudi v sodobnosti med študijem razvijajo zavest o pomenu slovenskega jezika, literature in kulture za slovenski prostor, nacionalno identiteto in medkulturno vrednotenje, zavest o slovenskem jeziku kot razvitem modernem jeziku z izrazno močjo, enakovredno »velikim« svetovnim jezikom, spoznavajo in raziskujejo infrastrukturno opremljenost jezika za različna področja rabe in razvijejo kulturno kompetenco na profesionalni ravni.

ODDELEK ZA SOCIOLOGIJO

Na Oddelku za sociologijo se lahko odločite za enopredmetni študij sociologije kulture ali dvopredmetni študij sociologije. Oba programa ponujata raznolikost študijskih vsebin in visoko stopnjo izbirnosti, skupaj z osnovnimi metodološkimi znanji, ki so lastna posameznim sociološkim področjem. Enopredmetni študij sociologije kulture usposablja bodoče sociologinje in sociologe za delo na področjih, kjer je potrebna široka sociološka izobrazba – za delo v kulturnih ustanovah, medijih, državni upravi pa tudi v politiki in nevladnih organizacijah. Dvopredmetni študij sociologije v kombinaciji s še enim študijskim programom omogoča še širšo zaposljivost, poleg tega pa – po končanem magistrskem študiju – tudi opravljanje pedagoškega poklica v osnovnih in srednjih šolah.

ODDELEK ZA UMETNOSTNO ZGODOVINO

Umetnostna zgodovina je humanistična veda, ki govori o spomenikih likovne umetnosti, o tem, s kakšnimi zunanjimi oblikami so bili izraženi, s kakšnimi vsebinami so bili zaznamovani in v kakšnem okolju so nastali. Ker je umetnostna zgodovina v svojem bistvu zgodovina idej, ki so dobile likovno podobo, se umetnostna zgodovina tesno povezuje z drugimi humanističnimi vedami, zlasti z zgodovino, arheologijo, filozofijo, literarno zgodovino, sociologijo. Študijski program usposablja za delo v javnih in zasebnih ustanovah, ki se ukvarjajo s spremljanjem, propagiranjem, raziskovanjem in varovanjem umetnostnih in drugih, zlasti likovnih spomenikov ter za delo v turizmu, pa tudi v protokolu.

ODDELEK ZA ZGODOVINO

Program študija zgodovine oblikuje humanistično in družboslovno široko razgledanega diplomanta/--tko. Študentom omogoči, da si pridobijo temeljno zgodovinsko znanje in osnovne veščine znanstvenoraziskovalnega dela, ki dosegajo visoke mednarodne standarde. Diplomantke in diplomanti so sposobni analitičnega, kritičnega in poglobljenega pogleda na preteklost, pa tudi prepoznavanje sodobnega političnega in družbenega dogajanja ter njegovega kritičnega vrednotenja. Pridobljene kompetence diplomantu/-tki omogočajo opravljanje določenih oblik raziskovalnega, publicističnega, arhivskega in muzejskega dela v okviru različnih del znotraj stroke in različna sorodna dela na področju humanistike in družboslovja.

UM

ENOPREDMETNOST ALI DVOPREDMETNOST, TO JE ZDAJ VPRAŠANJE

Enopredmetne študijske programe na prvi in drugi stopnji se na Filozofski fakulteti študira samostojno, večina študijskih programov pa je dvopredmetnih in jih študent načeloma prosto povezuje. Taka izbira daje študentom in študentkam možnost sledenja lastnim interesom in s tem večjo motiviranost za študij. Prav tako jim omogoča veliko mero fleksibilnosti v oblikovanju svojega strokovnega in poklicnega profila, kar nedvomno zvišuje zaposlitvene možnosti.

DVOPREDMETNOST NA NEPEDAGOŠKIH ŠTUDIJSKIH PROGRAMIH

Diplomantke in diplomanti dvopredmetnih študijskih programov na prvi in drugi stopnji si pridobijo znanja in usposobljenosti iz dveh disciplin. Poleg ciljev, ki jih dosegajo na področju obeh izbranih disciplin, so usposobljeni pridobljena znanja povezati med seboj in z drugimi področji, takšen transfer pa spodbuja fleksibilno uporabo znanj v različnih situacijah. Dvopredmetnost pospešuje sposobnost intra- in interdisciplinarnega prenosa pri uporabi znanja, metodologije, razumevanja strokovnih metod, pristopov in procesov. Študij dveh dvopredmetnih programov tako širi nabor zaposlitvenih možnosti.

DVOPREDMETNOST NA PEDAGOŠKIH ŠTUDIJSKIH PROGRAMIH

Dvopredmetni nepedagoški študijski programi na drugi stopnji se od dvopredmetnih pedagoških razlikujejo po tem, da imajo slednji pedagoški modul, ki študentom omogoča, da se usposobijo za poučevanje dveh predmetov v osnovnih in srednjih šolah.

Filozofska fakulteta je največja slovenska ustanova za izobraževanje učiteljev in učiteljic.

Povezovanje dveh ali več ved v en študij je za učiteljski poklic tradicionalno in ustaljeno, posebnost dvopredmetnih študijskih programov na Filozofski fakulteti je možnost prostega kombiniranja disciplin. Tu se razlikujemo od nekaterih drugih izobraževalnih ustanov, kjer je dvopredmetnost vezana le na nekaj vnaprej določenih kombinacij.

“RAZVOJ ZNA

NEHNO NAP

PROTI CILJU

VES ČAS IZM

JAMES GEORGE FRAZER (1854–1941)

ANJA JE NE-
REDOVANJE
J, KI PA SE
IKA.”

ZNANSTVENO-RAZISKOVALNI INŠTITUT FF

Znanstvenoraziskovalni inštitut Filozofske fakultete je bil ustanovljen, da bi koordiniral znanstvenoraziskovalno delo na fakulteti. Raziskovalni potencial FF se ne omejuje le na podporo pedagoškemu delu, temveč razvija raziskovalno delo, ki je prvotno nacionalnega pomena, saj razvija temeljna znanja o slovenskem prostoru, času in ljudeh ter njihovi kulturi in kulturni ustvarjalnosti. To raziskovalno delo se na več ravneh prepleta z raziskavami v evropskem prostoru, z nekaterimi dosežki pa posega v sam vrh svetovnega znanja s področja humanistike in družboslovnih znanosti.

Spomladi leta 1979 smo prvič oblikovali raziskovalni program fakultete; poimenovali smo ga Raziskovanje kulturne ustvarjalnosti na Slovenskem in ga štejemo za začetek strokovnega delovanja inštituta. Program, ki je sodil v vrsto temeljnih raziskav na področju humanistike (filozofija, zgodovina, arheologija, etnologija, jezikoslovje, literarne vede, muzikologija, umetnostna zgodovina, geografija in prevajal-

stvo) in družboslovja (pedagogika in andragogika, sociologija, psihologija) je bil široko zastavljen, realizirati pa ga je bilo mogoče le tako, da smo pritegnili vrsto zunanjih sodelavcev, zaposlenih v drugih inštitucijah po Sloveniji. Danes naš inštitut združuje več kot 500 raziskovalcev, ki sodelujejo v različnih nacionalnih kot mednarodnih projektih.

Ena od oblik naše razvejane dejavnosti je promocijska dejavnost raziskovalnega dela, kajti FF je največja znanstvenoraziskovalna inštitucija na področju humanistike in družboslovja. Dosežki raziskovalk in raziskovalcev ZIFF obsegajo niz monografij, analiz ter drugih del, ki pomembno vplivajo pri načrtovanju aktivnosti razvoja družbe tako doma kot v svetu.

Raziskovalno delo, ki je bilo in ostaja steber razvoja fakultete, omogoča veliko vzajemnih povezav in možnosti interdisciplinarnega povezovanja. FF sodeluje v desetinah bilateralnih mednarodnih znanstvenih projektih in drugih mednarodnih projektih, ki jih financira tako EU kot druge mednarodne organizacije v svetu. Po uspešnosti se lahko nedvomno kosamo z najboljšimi raziskovalci na področju družboslovja in humanistike, posebej pa lahko izpostavimo filozofa prof. dr. Slavoja Žižka in zgodovinarko prof. dr. Marto Verginello, ki bo z letom 2017 začela izvajati projekt Post-war transitions in gendered perspective: the case of the North-Eastern Adriatic region, ki je prvi slovenski projekt na področju družboslovja in humanistike, financiran v okviru prestižne sheme ERC. Prof. dr. Marta Verginella je hkrati tudi prva slovenka, ki je prejela ta prestižni projekt v kategoriji že uveljavljenih raziskovalcev.

V zadnjih letih so njeni sodelavci in sodelavke prejeli več kot 40 pomembnih nacionalnih in mednarodnih nagrad s področja znanosti – med njimi so Častni red za zasluge RS; Red zvezde italijanske solidarnosti, Evropsko jezikovno priznanje, Red viteza akademskih palm (Francija), Red vzhajajočega sonca (Japonska), Viteški križ Reda za zasluge (Poljska), Ekspert meseca na European Research Centre on Multilingualism and Language Learning, Zoisova nagrada, osrednja priznanja nacionalnih strokovnih združenj itd.

CENTER ZA PEDAGOŠKO IZOBRAŽEVANJE

Center za pedagoško izobraževanje Filozofske fakultete (CPI) je bil ustanovljen leta 1978 za celovito izobraževanje in izpopolnjevanje (bodočih) učiteljev. Poslanstvo Centra kot organizacijske enote fakultete je s strokovnim in raziskovalnim pristopom razvijati kakovostno, sodobno, raziskovalno podprto pedagoško izobraževanje učiteljev na vseh stopnjah vzgoje in izobraževanja ter razne oblike izpopolnjevanja za strokovno rast diplomantov na vseh študijskih področjih fakultete.

Center za pedagoško izobraževanje deluje na področjih:

- programov za izpopolnjevanje izobrazbe,
- programov profesionalnega usposabljanja strokovnih delavcev v vzgoji in izobraževanju,
- izobraževanj s področja visokošolske didaktike,
- izobraževanj s področja mentoriranja študentov na praksi,
- koordinacije projektov s področja poučevanja in praktičnega usposabljanja,
- koordinacije sistema tutorstva na Filozofski fakulteti,
- koordinacije e-učenja na Filozofski fakulteti,
- izpitov iz tujih jezikov,
- mednarodnega sodelovanja, organizacije konferenc, poletnih šol in ekskurzij ter
- založništva publikacij s področij dejavnosti Centra.

CENTER ZA SLOVENŠČINO
KOT DRUGI IN TUJI JEZIK

Center za slovenščino kot drugi in tuji jezik deluje v okviru Oddelka za slovenistiko Filozofske fakultete in je osrednja slovenska ustanova, ki razvija celotno infrastrukturo za doseganje, preverjanje in potrjevanje znanja slovenščine kot drugega in tujega jezika. Sestavlja ga osem programov: Seminar slovenskega jezika, literature in kulture (1965) je najstarejša strokovna slovenistična prireditev, namenjena prevajalcem, študentom, univerzitetnim učiteljem in raziskovalcem ter kulturnim in prosvetnim delavcem iz tujine in zamejstva, Simpozij Obdobja je osrednje mednarodno znanstveno slovenistično srečanje, ki se ga udeležujejo domači in tuji jezikoslovci, literarni zgodovinarji in teoretiki ter drugi humanisti, Slovenščina na tujih univerzah podpira delovanje učiteljev slovenščine in slovenistik na 56 univerzah po vsem svetu, jih povezuje v različne skupne projekte, skrbi za sodelovanje s tujimi univerzami, strokovna srečanja učiteljev, njihovo stalno strokovno izpopolnjevanje in učna gradiva, Tečaji slovenščine organizirajo tečaje predvsem v Sloveniji in so namenjeni vsem, ki jim slovenščina ni prvi jezik, se je pa zaradi najrazličnejših razlogov želijo naučiti, Slovenščina za otroke in mladostnike združuje dejavnosti v zvezi s poučevanjem slovenščine kot drugega in tujega jezika otrok in mladostnikov, Izpitni center razvija in izvaja izpite iz znanja slovenščine kot drugega in tujega jezika ter na njihovi podlagi izdaja javno veljavne istine o znanju slovenščine za uradne ali zasebne namene. Poleg naštetih programov dejavnosti Centra povezujeta programa Izobraževanje, ki učiteljem in testatorjem slovenščine kot drugega in tujega jezika ponuja ustrezno strokovno in didaktično izobraževalno podporo, ter Založništvo, ki skrbi za izdajo znanstvenih in strokovnih publikacij z vseh področij svoje dejavnosti: publikacije s prispevki z znanstvenih in strokovnih srečanj ter priročnike in učbenike za učenje slovenščine kot drugega in tujega jezika. Center sodeluje pri številnih domačih in mednarodnih projektih, v njegovem okviru se tudi raziskovalno razvija področje slovenščine kot drugega in tujega jezika.

OSREDNJA HUMANISTIČNA KNJIŽNICA

Osrednjo humanistično knjižnico Filozofske fakultete (OHK FF) sestavlja 18 knjižnic – te so večinoma nameščene v glavni fakultetni stavbi na Aškerčevi 2, štiri domujejo v prizidku ob Rimski ulici, dve pa v dislocirani enoti na Zavetiški ulici 5. Vse knjižnice so vključene v vzajemno katalogizacijo s programsko opremo COBISS in omogočajo avtomatizirano izposojo gradiva; danes je v okviru lokalnega kataloga OHK v COBIB.SI že več kot 240.000 zapisov.

Temeljno poslanstvo knjižnic Filozofske fakultete, ki so se v devetih desetletjih od ustanovitve FF iz priročnih knjižnic v kabinetih profesorjev razvile v velike specializirane strokovne knjižnice, je podpora pedagoškemu in raziskovalnemu delu na fakulteti, odprte so tudi za vse druge obiskovalce, preko medknjižnične izposoje pa s svojim gradivom aktivno sodelujejo z mrežo slovenskih knjižnic. Knjižnice v okviru OKH FF danes pokrivajo svoja področja bolje kot katerakoli druga knjižnica v Sloveniji, dve med njimi - knjižnici Oddelka za klasično filologijo in Oddelka za azijske in afriške študije – sta s svojim gradivom v našem prostoru celo unikatni.

Skupni knjižnični fond vseh knjižnic, ki sestavljajo OHK FF, šteje danes že čez 770.000 enot gradiva, v povprečju beležijo letno skupaj okoli 170.000 obiskov in 230.000 izposoj.

ZNANSTVENA ZALOŽBA

Filozofska fakulteta ima dolgoletno tradicijo izdajanja znanstvenih in strokovnih publikacij, univerzitetnih učbenikov in različnih jezikovnih priročnikov. Založniška dejavnost vseh organizacijskih enot in oddelkov je združena v okviru Znanstvene založbe Filozofske fakultete (ZZFF), ki s svojo dejavnostjo podpira temeljno poslanstvo fakultete: razvijanje in posredovanje znanj, ki so predmet spoznavnega procesa, ter spodbujanje kritičnega in ustvarjalnega mišljenja, ki določa človeka kot razmišljajoče bitje. Znanstvena založba FF se s številom izdanih naslovov (več kot 70 na leto) uvršča med največje znanstvene založbe s področja humanistike in družboslovja v Srednji Evropi in ima že dlje časa vodilno mesto v Sloveniji.

Številne monografske in periodične publikacije v okviru Znanstvene založbe FF nastajajo na Znanstvenoraziskovalnem inštitutu, v Centru za slovenščino kot drugi in tuji jezik, v Centru za pedagoško izobraževanje in na oddelkih Filozofske fakultete. ZZFF izdaja publikacije, v katerih so predstavljeni najnovejši raziskovalni dosežki humanističnih in družboslovnih znanosti, študijsko literaturo in strokovna dela, ki so zanimiva za širšo javnost. Poleg znanstveno-raziskovalnih monografij, zbornikov in študijske literature izdaja tudi periodične publikacije, ki so večinoma dostopne na spletni strani http://revije.ff.uni--lj.si. Vso to obsežno literaturo ponuja potencialnim bralcem na enem mestu – v Knjigarni FF (https:knjigarna.ff.uni-lj.si).

KNJIGARNA FF

Knjigarna Filozofske fakultete že od leta 2003 uspešno vodi prodajo publikacij FF tako na sami fakulteti, preko spletne strani,* kjer se nahaja celoten katalog publikacij FF, kakor tudi širše po knjigarnah po vsej Sloveniji in v zamejstvu. Od leta 2008 je samostojna organizacijska enota, ki pri izvajanju in organizaciji knjigotrške dejavnosti sodeluje z Znanstveno založbo FF. Skupaj z založbo pripravlja promocijske akcije – novinarske konference in sejemske prireditve, s čimer pomembno prispeva k odmevnosti znanstvenega in pedagoškega dela zaposlenih na FF.

Knjigarna ni omejena na svojo osnovno dejavnost, je tudi prostor kreativnih srečevanj in najrazličnejših kulturnih dogodkov (literarni večeri, recitali, debatni klubi, razstave slik, fotografij, karikatur ipd.), ki smo jih poimenovali Besedna postaja. Iz knjigarne je prišla tudi pobuda za organizacijo vseslovenskega sejma akademske knjige. V letu 2017 je potekal že osmi sejem Liber.ac.

* https:knjigarna.ff.uni-lj.si

PEDAGOŠKA ENOTA ZA ŠPORT

Šport na Filozofski fakulteti ima dolgoletno tradicijo in velja za vzor urejenosti športa na univerzitetni ravni v Sloveniji. Predmet Šport in humanistika na Filozofski fakulteti je ovrednoten z 5 ECTS krediti in je ponujen kot splošno izbirni predmet na 1. stopnji (izbrana poglavja iz sociologije I., izbrana poglavja iz filozofije športa in telesne prakse ter izbrana poglavja iz medicine športa) in na 2. stopnji študija (izbrana poglavja iz zgodovine športa in izbrana poglavja iz sociologije II.). Za pridobitev kreditov morajo študentje opraviti teoretični in praktični del (izbira več kot 40 športnih zvrsti).

Poleg predmeta se študentje lahko vključujejo v brezplačne in plačljive programe ponujenih športnih zvrsti, ki potekajo vsakodnevno na več lokacijah, lahko izbirajo tečajno ali redno vadbo ter sodelujejo v tekmovanjih.

ŠTUDENTSKI SVET FILOZOFSKE FAKULTETE

Študentski svet Filozofske fakultete (ŠSFF) je najvišji in edini predstavniški organ študentov na fakulteti. Je organ fakultete in je določen z Zakonom o visokem šolstvu, Statutom Univerze, Pravili Filozofske fakultete ter s Pravilnikom o delovanju ŠSFF.

Na volitvah lahko za svetnika na Filozofski fakulteti kandidira vsak študent Filozofske fakultete. Za kandidata lahko glasujejo vsi redno in izredno vpisani študentje na posameznem oddelku. Volitve so vsako leto, in sicer drugi polni teden v novembru. Voli se 21 predstavnikov oddelkov in dva predstavnika doktorskih študentov, nato pa se znotraj Sveta izvoli vodstvo ŠSFF - predsednika, dva podpredsednika in tajnika. Mandat svetnikov ŠSFF traja 1 leto, svetniki pa za svoje delo in sodelovanje na sejah ŠSFF in ostalih organov FF ne prejemajo plačila. Predsednik in podpredsenik ŠSFF sta po funkciji člana Študentskega sveta Univerze v Ljubljani in tam zastopata pravice študentov Filozofske fakultete in s preostalimi predstavniki skrbita za pravice vseh študentov Univerze v Ljubljani.

ŠSFF razpravlja o vsem, kar zadeva pravice in dolžnosti študentov, podaja mnenje o kandidatih za dekana in voli člane delovnih teles in organov fakultete iz vrst študentov. V imenu študentov podaja mnenja o pedagoški usposobljenosti učiteljev. Iz sredstev, ki jih pridobi za svoje delovanje s strani Ministrstva za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo ter s strani vpisnin (vsak študent plača dva evra prispevka ob vpisu), sofinancira tudi raznovrstne dejavnosti, povezane s študijem (strokovne ekskurzije, študentske revije, predavanja ipd.).

“NOBENA STV

STANE SAMA P

VEČ VSE PO R

POD SILO NUJ

LEVKIP (5. STOL.), ZAČETNIK NAUKA O ATOMIH

AR NE NA-
PO SEBI, TEM-
AZLOGU IN
NOSTI.”

„ČE ŽIVIMO [redacted], TVE[redacted]MO IZ[redacted]NIO.“

© Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, 2018.
Vse pravice pridržane.

Izdala in založila: Znanstvena založba Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani
Za založbo: prof. dr. Roman Kuhar, dekan Filozofske fakultete

Ljubljana, 2018
4. natis[redacted]
Naklada: 1000 izvodov
Koncept in oblikovanje: VBG, d. o. o.
Izvirno besedilo in priredba besedil: Filozofska fakulteta in Studio Poper[redacted]
Lektoriranje: Božislava Čož[redacted]
Tisk: Birografika Bori, d. o. o.
Publikacija je brezplačna.

Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani
Aškerčeva 2[redacted]
1000 Ljubljana, Slovenija
+386 1 241 10 00
info@ff.uni-lj.si
www.ff.uni-lj.si

LE V SEDA-
EGAMO, DA
GUBILI Z

NA
TEMELJIH
ZNANJA
www.ff.uni-lj.si